

NOZ – úprava vymáhání pohledávek

Mgr. Ing. Marek Švehlík

12. února 2015

ŠVEHLÍK  MIKULÁŠ
advokáti

Obsah

I. Představení kanceláře

1. Kdo jsme?
2. Zaměření kanceláře

II. NOZ

1. Úvod do problematiky
2. Uzavírání smluv
3. Předsmluvní odpovědnost
4. Limity smluv uzavíraných adhézním způsobem
5. VOP
6. Změna okolností & neúměrné zkrácení
7. Ochrana spotřebitele
8. Úrok, závdavek, záloha

9. Změny závazku
10. Změny v oblasti zániku závazku
11. Zajištění a utvrzení dluhu
12. Jistota
13. Zástavní právo
14. Ručení
15. Finanční záruka
16. Zajišťovací převod práva
17. Dohoda o srážkách
18. Smluvní pokuta
19. Uznání dluhu
20. Promlčení
21. Prekluze



Obsah (pokrač.)

III. OSŘ

1. Úvod
2. Změny vyvolané novým přístupem k občanskému právu
3. Změny ve věcné příslušnosti
4. Další změny v nalézacím řízení
5. Posesorní žaloby
6. Změny ve vykonávacím řízení
7. Jiná činnost soudu
8. Náhrada nákladů na řízení

IV. Rozhodčí smlouvy v judikatuře soudů

1. Platnost rozhodčích smluv
2. Rozhodčí nález jako exekuční titul





ŠVEHLÍK  **MIKULÁŠ**
advokáti

1. Představení kanceláře

1. Kdo jsme?

Švehlík & Mikuláš advokáti, s.r.o. (SAMAK)

- mnohaletá praxe z předních českých a mezinárodních advokátních kanceláří (White & Case, Rödl & Partner, Linklaters)
- vznik v dubnu 2012 spojením dvou advokátních praxí
- tým 20 právníků poskytujících komplexní právní služby
- inženýrsko-právní přístup k poskytování právních služeb a vnitřního řízení kanceláře



2. Zaměření kanceláře

Mezi pět hlavních specializací naší kanceláře patří

- **Obchodní právo** (příprava smluv, právo obchodních společností)
- **Fúze a akvizice, restrukturalizace** (strukturování transakcí a restrukturalizací, příprava smluv, právní prověrky cílových společností)
- **Bankovníctví, finance, leasing** (vyjednávání smluv s finančními institucemi, asistence při plnění podmínek financování)
- **Nemovitosti a stavební právo** (koupě a prodeje nemovitostí, výstavba, nájemní vztahy)
- **Sporná agenda, správa pohledávek** (komplexní vedení sporů, individuální a hromadná správa pohledávek)



Podpora
v podnikání

Fúze
a akvizice,
restrukturalizace

Bankovníctví,
finance,
leasing

Nemovitosti
a stavební
právo

Sporná agenda,
správa
pohledávek



ŠVEHLÍK  MIKULÁŠ
advokáti

II. NOZ

1. Úvod do problematiky

- komplexní rekodifikace soukromého práva
- úprava NOZ je obsažena v 3 081 paragrafech, v důsledku vstupu NOZ v účinnost došlo ke zrušení více než 100 právních předpisů
- NOZ rozdělen do 5 částí: obecná část, rodinné právo, absolutní majetková práva, relativní majetková práva, ustanovení společná, přechodná a závěrečná
- přechodná ustanovení – § 3028 NOZ – řídí se jím práva a povinnosti vzniklé od 1. 1. 2014, mimo řadu výjimek



1. Úvod do problematiky (pokrač.)

- důraz na **svobodnou iniciativu a vůli jednotlivce** – „usilování o vlastní štěstí“
- důraz na **dispozitivnost** právní úpravy x **kogentnost** „zakazuje se“
- **limity**: dobré mravy, veřejný pořádek, postavení osob (právo na ochranu osobnosti)
- **zásady soukromého práva**
 - hledisko běžné opatrnosti – „rozum průměrného člověka“
 - povinnost jednat poctivě
 - smysl před textem zákona
 - principy spravedlnosti, zákaz odepření spravedlnosti
 - právo na soudní ochranu
 - ochrana slabší smluvní strany, ochrana spotřebitele
 - právní jednání spíše platné než neplatné



2. Uzavírání smluv

- smlouva uzavřena **akceptací** či **konkludentně**
- § 1740/3 NOZ - **odchylná akceptace** může založit smlouvu
- § 1757 NOZ - **potvrzení obsahu** smlouvy
- pravidla pro **formu smlouvy**, změny smlouvy, důsledky nedostatku formy
- **elektronické právní jednání** má písemnou formu



3. Předsmluvní odpovědnost

- smluvní právo ovládáno zásadou svobodné vůle
- potřeba výslovné regulace nepoctivého jednání při uzavírání smluv
- pokud některá ze stran tyto povinnosti poruší, jedná vůči druhé straně nepoctivě (§ 6 NOZ); vznikne-li druhé straně v důsledku toho nějaká újma, má nárok na její náhradu (§ 2910 NOZ)
- **předstíraný úmysl uzavřít smlouvu**



3. Předsmluvní odpovědnost (pokrač.)

- **neuzavření dojednané smlouvy**

- ust. § 1729 zakládá nárok na náhradu škody straně poškozené v důsledku bezdůvodného neuzavření smlouvy
- výše náhrady je v tomto případě omezená částkou, která odpovídá ztrátě z neuzavřené smlouvy v obdobných případech; přitom není nutné prokázat ztrátu z neuzavření konkrétní smlouvy; oproti současné soudní praxi, která poškozenému přiznává pouze nárok na náhradu nákladů, NOZ připouští i vznik nároku na náhradu ušlého zisku

- **nesplnění informační povinnosti**

- pokud jedna ze stran ví, že její smluvní partner uzavřením smlouvy sleduje určitý cíl (např. koupě pozemku za účelem stavby rodinného domu), ale přesto mu zamlčí určité údaje, o nichž ví nebo musí vědět, že by jej od založení závazku odradily, nejedná poctivě; vznikne-li v důsledku toho druhé straně škoda, je povinen k její náhradě (§ 1728 odst. 2, § 2910)



3. Předmluvní odpovědnost (pokrač.)

- **porušení tajemství**
 - jestliže některá ze stran důvěrná sdělení prozradí či zneužije, je povinna smluvnímu partnerovi vydat to, oč se tímto jednáním obohatila (§ 1730); vedle toho bude mít poškozená strana při splnění obecných podmínek (§ 2894 a násl.) i nárok na náhradu újmy



4. Limity smluv uzavíraných adhézním způsobem

- smlouvy, které nejsou výsledkem vyjednávání stran, ale vzniknou tak, že jedna strana předložila druhé již hotový text
- existuje riziko, že dojde k určité nerovnováze v právech a povinnostech slabší strany
- § 1798 – 1801 NOZ určité ochranné limity
 - **doložka odkazující na text mimo vlastní text smlouvy**, platná jen pokud slabší smluvní strana byla s doložkou seznámena či ji musela znát její význam
 - **doložka čitelná jen se zvláštními obtížemi, nesrozumitelná doložka** – platná jen pokud slabší smluvní straně nepůsobí újmu, nebo byla slabší smluvní straně vysvětlena
 - **doložka pro slabší smluvní stranu zvláště nevýhodná** – doložka neplatná, není-li rozumný důvod
 - **nemožnost smluvního vyloučení** těchto ustanovení – neplatí mezi podnikateli



5. VOP

- nadále platí, že je možné obsah smlouvy určit odkazem na obchodní podmínky, pokud jsou druhé straně známy
- § 1751/2 NOZ – kolize VOP, platí jen nekolizní pasáže
- pokud obchodní podmínky obsahují ujednání, které druhá strana nemohla rozumně očekávat (např. ustanovení vylučující odpovědnost, ustanovení nesrozumitelná či špatně čitelná), je toto ustanovení **neúčinné**, pokud jej druhá strana nepřijala výslovně
- posouzení, zda jde o takové „**překvapivé**“ **ustanovení**, však náleží pouze soudu
- v zájmu předcházení sporným situacím je vhodné na případná sporná či „překvapivá“ ustanovení druhou stranu výslovně upozornit, popř. toto ustanovení vyčlenit a nechat druhou stranou podepsat zvlášť



6. Změna okolností & neúměrné zkrácení

- počáteční hrubý nepoměr v plnění
 - § 1793 NOZ – neúměrné zkrácení zakládá právo na zrušení smlouvy nebo dorovnání, nemůže se dovolat podnikatel
- následný hrubý nepoměr v plnění
 - změna okolností po uzavření smlouvy nic nemění na povinnosti splnit dluh
 - § 1765 NOZ – právo na obnovení jednání o obsahu smlouvy
- zrušení závazku soudem dle § 2000/2 NOZ



7. Ochrana spotřebitele

- NOZ reguluje pravidla postupu uzavírání smluv mezi podnikatelem a spotřebitelem
- podnikatel má široké informační povinnosti (§ 1811)
- zakázaná ujednání, která zakládají významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele (neúčinná – zdánlivá jednání, pokud se jich spotřebitel sám nedovolá – § 1815)



8. Úrok, závdavek, záloha

- **úrok (§ 1802 – 6 NOZ)**
 - v OZ chyběla obecná úprava smluvních úroků → NOZ § 1802 – 1806
 - k ochraně dlužníka slouží pravidlo § 1805 NOZ, dle něhož může věřitel, který bezdůvodně otálí s uplatněním své pohledávky, požadovat úroky maximálně do výše jistiny; od okamžiku, kdy své právo uplatnil u soudu, mu však další úroky náleží (§ 1805)
 - § 1806 NOZ připouští, aby si strany ujednaly placení úroků z úroků již splatných
 - pro pohledávky z protiprávních činů lze úroky z úroků požadovat ode dne, kdy byla pohledávka uplatněna u soudu



8. Úrok, závdavek, záloha (pokrač.)

- **závdavek (§ 1808 – 9 NOZ)** – tři hlavní funkce – dispozitivní úprava
 - důkazní nástroj potvrzující, že strany mezi sebou uzavřely smlouvu, což je praktické zejména u smluv uzavřených v jiné, než písemné formě
 - funkce zajišťovací (dluh bude splněn)
 - funkce sankční, která se realizuje v případě, že osoba, která dala závdavek, dluh nesplní – závdavek druhé straně propadá (§ 1808); nesplní-li smlouvu ta ze stran, která závdavek naopak přijala, je povinna vydat jeho dvojnásobek nebo druhé straně nahradit škodu vzniklou v důsledku porušení smluvní povinnosti
- **záloha (§ 1807 NOZ)** – dispozitivní úprava
 - má se za to, že co dala jedna strana druhé před uzavřením smlouvy, je záloha



9. Změny závazku

- změny v subjektu
 - změny v obsahu závazku
-
- **postoupení pohledávky**
 - umožnění globální cese (§ 1887 NOZ) postoupení souboru více pohledávek, podmínkou dostatečné určení převáděných pohledávek
 - obecně není vyžadovaná písemná forma (srov. § 564 NOZ)
 - **převzetí a přistoupení k dluhu**
 - **převzetí majetku (§ 1893 – 4)**
 - nabyvatel, který přebírá veškerý majetek (souhrn všech aktiv patřících této osobě, či jeho poměrnou část)
 - nabyvatel se stává solidárním dlužníkem z dluhů, které jsou s převzatým majetkem spojeny a o kterých věděl nebo musel vědět
 - nabyvatel není povinen plnit více, než kolik činí hodnota převzatého majetku (výjimka: osoba blízká) nepoužije se na prodej obchodního závodu, vlastní úprava: koupě závodu § 2175 – 2183 NOZ)



9. Změny závazku (pokrač.)

- **postoupení smlouvy**
 - současná právní úprava: možnost převést práva nebo povinnosti na jinou osobu
 - v praxi může vzniknout povinnost převést obojí současně, zejména v těch případech, kdy jsou strany povinny plnit si vzájemně
 - § 1895 an. NOZ: jedna ze stran smlouvy si může vyměnit své postavení s třetí osobou za souhlasu smluvního partnera
 - **záměna osob možná pokud nedošlo ke splnění závazku**
- **změna v obsahu závazku** – v NOZ dochází pouze k systematickým úpravám
 - **změna závazku dohodou stran (novace), narovnání** – nejsou nadále upraveny v rámci způsobu zániku závazků, zařazeny do oddílu o změnách
 - **NOZ** odstraňuje i neopodstatněný rozdíl v důsledcích novace a narovnání na zajištění závazku – § 1907 NOZ: zajištění práv přetrvá



10. Změny v oblasti zániku závazku

- **splnění**
 - sjednocení doposud roztržštěné právní úpravy
 - zánik povinnosti dlužníka nastává tehdy, kdy dojde k řádnému včasnému plnění (jinak vznikají věřiteli nároky z vadného plnění)
 - NOZ zakotvuje lhůtu 6 měsíců od okamžiku převzetí předmětu plnění pro notifikaci vadného plnění (§ 1921 NOZ)
 - § 1916 odst. 2 NOZ: možnost nabyvatele vzdát se předem svých práv, které mohou vzniknout v případě vadného plnění



10. Změny v oblasti zániku závazku

(pokrač.)

- povinnost dlužníka nahradit věřiteli zvýšené náklady, které mu vznikly v důsledku dlužníkovy plnění po částech (§ 1930 NOZ)
- preciznější úprava započítání plnění v případě dlužníka majícího více dluhů (§ 1932 an. NOZ)
- připuštění splnění dlužníkem, který není plně svéprávný (§ 1934 NOZ)
- právní úprava situací, kdy za dlužníka plní třetí osoba (§ 1936 NOZ), vznik nároku na postoupení pohledávky věřitele
- kvitance – potvrzení splnění dluhu (§ 1949 NOZ)
 - vydá-li se kvitance na jistinu má se za to, že bylo splněno i příslušenství pohledávky
 - pokud je vydána i v případě, že dluh nebyl ve skutečnosti splněn – účinky prominutí dluhu § 1995 odst. 2 NOZ



10. Změny v oblasti zániku závazku

(pokrač.)

- **započtení** (§ 1982 – 1991 NOZ)
 - v případě vzájemných pohledávek stejného druhu
 - započtení jednostranné, dvoustranné
- **odstupné**
 - § 1992 NOZ dispozitivní úprava možnosti ukončení závazku zaplacením odstupného
 - převzato z ObchZ
- **prominutí dluhu**
 - odstranění striktního požadavku písemné formy prominutí dluhu
 - výslovná právní úprava prominutí dluhu za situace solidárního závazku více dlužníků (§ 1996 NOZ)
 - vyvratitelná domněnka, že dlužník s prominutím dluhu souhlasí (§ 1995 NOZ)
 - vydá-li věřitel dlužníkovi potvrzení o splnění dluhu či jeho části, aniž by dlužník skutečně plnil, má kvitance účinky prominutí (§ 1995 NOZ)



10. Změny v oblasti zániku závazku

(pokrač.)

- **výpověď (§ 1998 NOZ)**
 - lze i bez výpovědní lhůty
 - není obecná tříměsíční výpovědní lhůta
- **odstoupení (§ 2001 NOZ)** – účinky ex tunc
- **zrušení smlouvy na dobu určitou (§ 2000 NOZ)**
 - bez vážného důvodu na dobu života nebo déle jak 10 let
 - po deseti letech lze žádat soud o zrušení smlouvy
 - před deseti lety když se změjí okolnosti



11. Zajištění a utvrzení dluhu

- **zajištění dluhu**
 - zaváže-li se třetí osoba věřiteli za dlužníkovu plnění nebo
 - dá-li třetí osoba majetkovou jistotu, že dlužník dluh splní
 - **jistota, ručení, finanční záruka (dnes bankovní záruka), zajišťovací převod práva, dohoda o srážkách, zástavní právo**
- **utvrzení dluhu**
 - **ujednáním smluvní pokuty nebo**
 - **uznáním dluhu**



12. Jistota

- **jistotu** lze dát např. zřízením zástavního práva nebo způsobilým ručitelem
- nikdo není povinen **přijmout věc jako jistotu** do částky vyšší, než kolik činí **2/3 obvyklé ceny věci**
- má se za to, že
 - stavební pozemek je dostatečná jistota do 1/2 obvyklé ceny (platí i pro nemovitou věc sloužící k podnikání a právo stavby, bude-li stavební plat splacen nejpozději pět let před zánikem práva stavby)
 - cenný papír s bezpečným výnosem – do 3/4 obvyklé ceny
 - vklady v bankách a spořitelnách – do výše pojištění



12. Jistota (pokrač.)

- **jistota zajišťuje také úroky dluhu**
- **pořadí uspokojení z jistoty – 3 skupiny**
 - věřitelé zajištění věcným právem zapsaným ve veřejném seznamu nebo v rejstříku zástav
 - věřitelé zajištění věcným právem nezapsaným ve veřejném seznamu nebo v rejstříku zástav
 - věřitelé zajištění závazkovým právem
- **pokles ceny jistoty**
 - na žádost věřitele musí dlužník jistotu přiměřeně doplnit
 - jinak se nezajištěná část pohledávky stane splatnou



13. Zástavní právo

- upřesnění dosavadní právní úpravy, komplexní úprava včetně zástavního práva k obchodnímu podílu nebo k cenným papírům
- předmět zástavního práva
 - každá obchodovatelná věc
 - věc, k níž bude vlastnické právo nabyto až v budoucnu (financování nákupu nemovitosti)
 - nebo k věci, která vznikne v budoucnu
 - souhlas vlastníka u věcí zapsaných ve veřejném seznamu, rejstříku zástav
- smluvní zákaz zastavení
 - smluvní zákaz zastavení má účinky vůči třetí osobě jen, je-li zapsán do rejstříku zástav nebo do veřejného seznamu nebo byl-li ji znám → nutná kontrola veřejných rejstříků (ujednání součástí společenské smlouvy zapsané ve Sbírce listin)



13. Zástavní právo (pokrač.)

- **písemnost** není obecně vyžadována, v mnohých případech zůstane zachována: nemovitosti, zástavní právo k movité věci, která není odevzdána zástavnímu věřiteli nebo 3. osobě
- pro určité případy bude nutné uzavřít zástavní smlouvu ve formě veřejné listiny, tj. notářského zápisu (závod, věci hromadné, nemovitosti nepodléhající zápisu do veřejného seznamu, kdy zástavní právo k movité věci vzniká zápisem do rejstříku zástav)
- novinkou je, že si věřitel může ponechat zástavu za libovolnou nebo určenou cenu (doposud **propadná zástava** vyloučena)



13. Zástavní právo (pokrač.)

- **zpeněžení zástavy:** soudní prodej zástavy, ve veřejné dražbě/dle zvl. zákona/jinak za předpokladu že věřitel postupuje s odbornou péčí (jinak náhrada škody zástavnímu dlužníkovi)
- **uvolnění zástavního práva**
- **záměna zástavního práva**



14. Ručení

- závazek k uspokojení dluhu v případě, **že jej dlužník nesplní**
- věřitel musí ručitele přijmout
- ručitelské prohlášení musí být **písemné**
- ručení **jen za platný dluh**, ledaže je dluh neplatný kvůli nezpůsobilosti se zavazovat
- **částečné plnění na částečně zajištěný dluh rozsah** ručení nesnižuje, dokud zůstává dluh nesplněn v zajištěné výši
- podmínkou pro uplatnění ručení je **dodatečná výzva dlužníkovi**



14. Ručení (pokrač.)

- **obrana ručitele**
 - může odepřít plnění, pokud věřitel zavinil nesplnění dluhu dlužníkem
 - má k dispozici stejné námitky jako dlužník
- před promlčením zajištěného dluhu se **ručení nepromlčí**
- **uznání zajištěného dluhu** je vůči ručiteli účinné jen s jeho souhlasem
- **zaniká** se zánikem zajištěného dluhu (s výjimkou nemožnosti plnění a zániku dlužníka – PO)
- při **více ručitelích** každý odpovídá za celý dluh



15. Finanční záruka

- **prohlášení výstavce v záruční listině** o náhradním uspokojení věřitele při nesplnění dluhu nebo splnění jiné podmínky
- **bankovní záruka** – výstavcem je banka nebo SaÚ družstvo
- **záruční listina** musí být písemná
- **potvrzení finanční záruky** jiným výstavcem – právo lze uplatnit vůči kterémukoliv z výstavců
- **námítky výstavce** – jen ty uvedené v záruční listině
- **částečné plnění na částečně zajištěný dluh** nesnižuje rozsah finanční záruky



15. Finanční záruka (pokrač.)

- **výzva k plnění** výstavci musí být **písemná**
- **postoupení práv**
 - postoupení práva na plnění
 - postoupení práva na uplatnění finanční záruky (zahrnuje i právo na plnění)
- **omezení platnosti finanční záruky** – musí být uplatněna v této době
- **regres** výstavce vůči příkazci – příkazce nemůže proti výstavci uplatnit námitky, které nemohl uplatnit výstavce



16. Zajišťovací převod práva

- zajištění dluhu **převodem práva dlužníka nebo třetí osoby** (změna, nyní jen dlužník)
- převod s **rozvazovací podmínkou**, že dluh bude splněn, **nesplněním zajištěného dluhu** se stává převod nepodmíněným
- **věc zapsaná do veřejného seznamu** – vznik zajištění zápisem do tohoto seznamu



17. Dohoda o srážkách

- **Ize využít** (nadále zůstává v platnosti právní úprava obsažená v ZP)
 - mzda a plat
 - odměna ze smlouvy o výkonu závislé práce
 - náhrada mzdy nebo platu
 - jiné příjmy, se kterými se pro účely výkonu rozhodnutí nakládá jako se mzdou a platem
- dohoda vyžaduje **souhlas zaměstnavatele**, pokud nezajišťuje nároky zaměstnavatele
- postihnout lze jen **polovinu příjmů**



18. Smluvní pokuta

- sjednána pro případ **porušení smluvní povinnosti**
- **peněžitá i nepeněžitá**
- zaplacením není dotčena **povinnost splnit dluh**
- **paušalizovaná náhrada škody**
- soud má právo **moderovat** nepřiměřeně vysokou smluvní pokutu



19. Uznání dluhu

- uznání co do **důvodu a výše**
- **písemně**
- důsledkem je **domněnka**, že dluh v rozsahu uznání trvá
- **faktické uznání**
 - placení úroků je uznáním dluhu ohledně částky, ze které se úroky platí
 - částečné plnění dluhu může mít účinky uznání zbytku dluhu
 - neplatí, pokud je již dluh promlčen



20. Promlčení

Dosavadní právní úprava

- pokud právo není vykonáno v zákonem stanovené promlčecí době – promlčí se a dochází k jeho oslabení (naturální obligace)
- o vznesení námitky rozhoduje sama povinná osoba
- námitky promlčení se nelze předem vzdát
- promlčecí doba je 3letá (OZ), resp. 4letá (ObchZ)
- subjektivní x objektivní promlčecí doba



20. Promlčení (pokrač.)

- změna v terminologii: promlčecí lhůta x promlčecí doba
- dvě základní pravidla
 - i. pokud nebylo právo vykonáno v promlčecí lhůtě promlčí se**
 - ii. plnění poskytnuté po uplynutí promlčecí lhůty nemůže být požadováno zpět**
- zachováno pravidlo, že soud přihlédne k promlčení pouze na základě námitky



20. Promlčení (pokrač.)

- nelze se vzdát uplatnění námitky promlčení předem
- dlužník se však **může vzdát práva vznést námitku** až poté, co mohl namítnout promlčení poprvé
- majetková práva se promlčují, nemajetková (osobní) práva nikoliv
- změna v případě nároku na vydání dědictví – dle NOZ se nově nepromlčuje (odstranění dosavadního konfliktu)



20. Promlčení (pokrač.)

Počátek promlčecí lhůty

- promlčecí lhůta počíná běžet ode dne, kdy právo mohlo být poprvé uplatněno u příslušného orgánu veřejné moci, což je okamžik, kdy se oprávněná osoba **dozvěděla o okolnostech** rozhodných pro počátek běhu promlčecí lhůty, **anebo kdy se o nich dozvědět měla a mohla**

Subjektivní lhůta

Kdy se oprávněná osoba o svém právu a okolnostech potřebných pro uplatnění svého práva dozvěděla

Objektivní lhůta

Kdy se tak dozvědět měla a mohla



20. Promlčení (pokrač.)

Délka promlčecí lhůty

- obecným pravidlem je, že subjektivní promlčecí lhůta trvá 3 roky a objektivní lhůta trvá 10 let
- **zásadní změna** - se zřetelem k zásadě autonomie vůle smluvních stran zvolil zákonodárce liberální přístup **a smluvní strany si tak mohou ujednat zkrácení či prodloužení promlčecí lhůty**
- ujednaná promlčecí lhůta nesmí být kratší než jeden rok a delší než patnáct let
- **důraz** na ochranu slabší smluvní strany
- práva zapsaná do veřejného seznamu se promlčí ve lhůtě 10 let



20. Promlčení (pokrač.)

Délka promlčecí lhůty

- NOZ podrobně upravuje délky promlčecích lhůt v různých situacích
- změna u **práva na náhradu škody**
- u náhrady škody, bezdůvodného obohacení i nemajetkové újmy je stanovena desetiletá objektivní promlčecí lhůta **počínající běžet vznikem škody**
- u úmyslného způsobení škody se stávající desetiletá promlčecí lhůta **prodlužuje na patnáct let**



20. Promlčení (pokrač.)

Délka promlčecí lhůty

- NOZ nově upravuje právo na náhradu škody **způsobené vadou výrobku** a stanoví objektivní desetiletou promlčecí lhůtu
- převzata úprava týkající se uznání dluhu - uznal-li dlužník svůj dluh, promlčí se právo za deset let ode dne, kdy k uznání dluhu došlo, **určí-li však dlužník v uznání i dobu, do které splní, promlčí se právo za deset let od posledního dne určené doby**



20. Promlčení (pokrač.)

Stavění promlčecí lhůty

- NOZ přebírá řadu stávajících ustanovení, která upravují běh či stavění promlčecí lhůty
- stavění běhu promlčecí doby v případě **uzavření dohody o mimo-soudním vyjednávání stran** a v případě **uplatnění práva u orgánu veřejné moci**
- u shora uvedených dvou případů platí, že pokračuje-li běh promlčecí po odpadnutí těchto překážek, **neskončí promlčecí lhůta dříve než za šest měsíců ode dne, kdy začala znovu běžet**



20. Promlčení (pokrač.)

Běh nové promlčecí lhůty

- uznat dluh i přiznat právo rozhodnutím lze **i v případě, že došlo k promlčení práva** ➡ promlčení práva tedy nebrání, aby byl uznán dluh nebo přiznáno rozhodnutím právo
- obnovením nároku počne běžet zcela nová promlčecí lhůta ode dne, kdy k uznání dluhu došlo



21. Prekluze

- zatímco promlčení představuje ztrátu nároku, **prekluze znamená zánik práva**
- zachována platná právní úprava (pouze změna terminologie)
- podstata tedy zůstává: nebylo-li právo vykonáno ve stanovené lhůtě, zanikne jen v případech výslovně stanovených zákonem
- k zániku práva soud přihlíží z úřední povinnosti
- ustanovení NOZ o běhu promlčecí lhůty platí obdobně i pro lhůtu prekluzivní



ŠVEHLÍK  MIKULÁŠ
advokáti

III. OSŘ

1. Úvod

- **důvody novelizace OSŘ**
 - rekodifikace soukromého práva
 - věcné důvody rozdílnosti sporného řízení, a nesporných a zvláštních řízení
 - historické souvislosti
 - komparace se státy evropského prostoru
 - nepřehlednost, kasuistika a nevyváženost OSŘ
- **procesněprávní změny vyvolané harmonizací s novým soukromým právem**
 - změny vyvolané novým přístupem k občanskému právu
 - konkrétní věcné změny vyvolané rekodifikací soukromého práva
 - terminologické změny
 - změny vyvolané vydělením zvláštních řízení z obecného sporného procesu



2. Změny vyvolané novým přístupem k občanskému právu

- **§ 3 OSŘ:** „*Občanské soudní řízení je jednou ze záruk **spravedlnosti a práva, slouží k upevňování a rozvíjení zásad soukromého práva. Každý se může domáhat u soudu ochrany soukromého práva, které bylo ohroženo nebo porušeno.***“
- **§ 6 OSŘ:** „*V řízení postupuje soud **předvídatelně** a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, **byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny. Ustanovení tohoto zákona musí být vykládána a používána tak, aby nedocházelo k jejich zneužívání.***“ (§ 8 a § 13 NOZ)
- **§ 7 odst. 1 OSŘ:** „*V občanském soudním řízení projednávají a rozhodují soudy spory a jiné právní věci, které vyplývají z **poměrů soukromého práva**, pokud je podle zákona neprojednávají a nerozhodují o nich jiné orgány.*“



3. Změny ve věcné příslušnosti

- **terminologické zjednodušení**
- **úprava věcné příslušnosti reflektuje zrušení duality soukromého práva**
 - změna pojmu „**obchodní věci**“ (§ 9 odst. 3 OSŘ ve znění do 31. 12. 2013) na pojem „**věci týkající se vztahů mezi podnikateli vyplývající z podnikatelské činnosti**“
 - odpadá rozdělení věcné příslušnosti u sporů mezi podnikateli při podnikatelské činnosti **dle smluvního typu** (§ 9 odst. 3 písm. r)
 - odpadá rozdělení věcné příslušnosti u sporů mezi podnikateli při podnikatelské činnosti **dle výše požadovaného peněžitého plnění** (§ 9 odst. 3 písm. r) bod 6.)
 - zrušen § 9 odst. 4) OSŘ z důvodu úpravy ve zvláštním zákoně – **§ 7a Insolvenčního zákona**
 - zrušen § 9 odst. 3 písm. a) OSŘ z důvodu úpravy ve zvláštním zákoně – **§ 75 zákona o veřejných rejstřících**



3. Změny ve věcné příslušnosti (pokrač.)

- **není-li stanoveno jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy**
- **krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně (§ 9 OSŘ)**
 - a) ve sporech ze vztahů **sociálního zabezpečení**
 - b) ve sporech o určení nezákonnosti **stávky nebo výluky**
 - c) ve sporech týkajících se **cizího státu** a osob požívajících diplomatických imunit
 - d) ve sporech o zrušení rozhodnutí rozhodce o **plnění závazků z kolektivní smlouvy**
 - e) ve věcech vyplývajících z právních poměrů, **kteřé souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci**
 - f) ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se **výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace**



3. Změny ve věcné příslušnosti (pokrač.)

- g) ve sporech vyplývajících z **práva duševního vlastnictví**
- h) ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených **nekalým soutěžním jednáním**
- i) ve věcech **ochrany názvu a pověsti právnické osoby**
- j) ve sporech z **finančního zajištění a sporech týkajících se směnek, šeků a investičních nástrojů**
- k) ve sporech z **obchodů na komoditní burze**
- l) ve věcech jednání shromáždění **společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých**
- m) ve věcech **přeměn obchodních společností a družstev**
- n) ve sporech z **koupe závodu, pachtu závodu nebo jeho části**
- o) ve sporech ze smluv **na stavební práce, které jsou nadlimitními veřejnými zakázkami**, včetně dodávek nezbytných k provedení těchto smluv



4. Další změny v nalézacím řízení

- **změny vyvolané rekodifikací soukromého práva**
 - § 21 odst. 1 písm. a) OSŘ: kolektivní statutární orgán
 - § 29 odst. 4) OSŘ: advokáta lze jmenovat opatrovníkem, **jen jestliže jím nemůže být jmenován někdo jiný**
 - § 35 OSŘ: účast státního zastupitelství v občanském soudním řízení
 - § 42 OSŘ: podání lze učinit ústně jen dle ZZŘS, zrušeno telegrafické podání
 - § 79 odst. 1 OSŘ: institut svěřeneckého fondu jednajícím svěřeneckým správcem
 - § 80 OSŘ: zrušen výčet žalob, jelikož tento není uzavřený; vloženo ustanovení o **určovacích žalobách** (naléhavý právní zájem)
 - § 88 OSŘ: výlučná místní příslušnost – zjednodušení a navázání na ZZŘS
 - § 94 OSŘ: zrušen z důvodu přesunutí druhé a třetí definice účastníků do ZZŘS



4. Další změny v nalézacím řízení (pokrač.)

- § 107 odst. 2 OSŘ: procesním nástupcem jsou **ti, kteří vstoupili do práva nebo povinnosti účastníka, který ztratil způsobilost být účastníkem řízení** – dva nové instituty NOZ: **odkazovník a svěřenecký fond**
- § 116a OSŘ: zavádí **institut podpůrce** dle NOZ (účastník řízení)
- § 120 OSŘ: zakotvení zásady dispoziční při provádění důkazů
- § 175 OSŘ – nemožnost náhradního doručení směnečného platebního rozkazu
- zrušení § 175a až 200za OSŘ – přesun do ZZŘS
- § 176 OSŘ: zavedení **žaloby z rušené držby (§ 1007 NOZ)**; proti rozhodnutí o žalobě z rušené držby není přípustná žaloba pro zmatečnost a žaloba na obnovu řízení (§ 230 OSŘ)



4. Další změny v nalézacím řízení (pokrač.)

- **terminologické změny**
 - změna způsobilosti mít práva a povinnosti na právní osobnost
 - změna způsobilosti k právním úkonům na svéprávnost
 - změna právního úkonu na právní jednání
 - změna místa podnikání na sídlo
 - změna podniku na obchodní závod
 - změna nemovitosti na nemovitou věc
 - změna elektronické formy na elektronickou podobu



5. Posesorní žaloby

- 2 žaloby – § 1003 x § 1007 o.s.ř.
- žalobce – držitel, detentor, dědicové
- žalovaný – rušitel / vypuditel, dědicové
- žalobní návrh
 - zdržovací nárok
 - restituční nárok – navrácení držby, detence
- spor se vede o držbu a její rušení / vypuzení, nikoliv o existenci práva



5. Posesorní žaloby (pokrač.)

- povinnosti žalobce
 - tvrdit a prokázat, že má poslední držbu a že ji žalovaný svémocně ruší / vypudil
- obrana žalovaného
 - tvrdit a prokázat, že žalobce má nepravou držbu (§ 993 NOZ), nebo že žalovaného z držby vypudil
 - tvrdit a prokázat, že žalobce držbu pozbyl
 - tvrdit a prokázat, že má právo k zásahu do cizí držby
- prekluzivní lhůty - § 1008 NOZ – 6M / 1R



5. Posesorní žaloby (pokrač.)

- zvláštní ustanovení dle § 176 – 180 o.s.ř. – domáhá-li se žalobce ochrany rušené držby
- soud rozhodne do 15 dnů usnesením
- není nutné nařizovat jednání, je-li nařízeno soud rozhoduje usnesením vydaným ihned po skončení jednání
- nelze rozhodnout o újmě způsobené rušením
- není překážka rei iudicata ani překážka litispendence pro petitorní žalobu



6. Změny ve vykonávacím řízení

- **opětovné rozšíření pravomocí soudu ve vykonávacím řízení**
 - Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, **může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí**. Soud nařizuje a provádí výkon rozhodnutí s **výjimkou titulu, který se vykonává ve správním nebo daňovém řízení**.
- **§ 262a OSŘ – výklad dle 732 NOZ**
 - Výkon rozhodnutí na majetek patřící do společného jmění manželů lze nařídít také tehdy, jde-li o vydobytí dluhu, který vznikl za trvání manželství **nebo před uzavřením manželství jen jednomu z manželů**. Za majetek patřící do společného jmění povinného a jeho manžela se pro účely nařízení výkonu rozhodnutí považuje také majetek, který netvoří součást společného jmění manželů jen proto, že bylo rozhodnutím soudu zrušeno společné jmění manželů nebo zúžen jeho stávající rozsah nebo že byl smlouvou zúžen rozsah společného jmění manželů, že byl ujednán režim oddělených jmění nebo že byl smlouvou vyhrazen vznik společného jmění ke dni zániku manželství.



6. Změny ve vykonávacím řízení (pokrač.)

- § 317, 322 OSŘ: vyloučení **substitučního jmění** z výkonu rozhodnutí
 - Výkon rozhodnutí nelze dále provést ohledně pohledávky, věci atd., kterou povinný nabyl jako dědic dědictvím, které podle nařízení zůstavitele má přejít na svěřenského nástupce jako následného dědice. To neplatí, má-li povinný právo s pohledávkou volně nakládat nebo jde-li o výkon rozhodnutí, kterým jsou vymáhány zůstavitelovy dluhy.



6. Změny ve vykonávacím řízení (pokrač.)

- **§ 320 OSŘ: postižení jiných majetkových hodnot příkazáním pohledávky (viz rozdělení věcí dle NOZ)**
 - Výkon rozhodnutí postižením jiných majetkových práv **se nepoužije** u věcí
- **§ 335b OSŘ: rozšíření výhrad u kupní smlouvy dle NOZ**
- **§ 336l odst. 5 OSŘ: originární nabytí nemovité věci v dražbě – nezanikají práva a nemovité věci uvedené v dražební vyhlášce**
- **uplatnění materiální publicity KN (§ 335b odst. 1 písm. b: jde-li o práva nezapsaná v katastru nemovitostí, totéž u obchodního závodu dle § 338h odst. 2 OSŘ)**



7. Jiná činnost soudu

- **§ 354 OSŘ: oznámení výhrady dle § 593 NOZ**
 - *§ 593 NOZ: „Vyhradí-li si věřitel dříve, než se jeho pohledávka stane vykonatelnou, právo dovolat se neúčinnosti právního jednání tím, že výhradu prostřednictvím notáře, exekutora nebo soudu oznámí tomu, vůči komu se neúčinnosti právního jednání může dovolat, pak věřiteli lhůta k dovolání se neúčinnosti právního jednání neběží, dokud se pohledávka vykonatelnou nestane.“*
 - *§ 354 OSŘ: „Každý může požádat okresní soud, aby doručil jeho oznámení o výhradě práva dovolat se neúčinnosti právního jednání podle občanského zákoníku tomu, proti kterému se neúčinnosti právního jednání může dovolat. (2) Soud o žádosti sepíše protokol a oznámení o výhradě doručí. Nepředá-li žadatel soudu spolu se žádostí oznámení o výhradě, může ho učinit do protokolu u soudu. V takovém případě soud doručí protokol.“*



8. Náhrada nákladů řízení

- zásada úspěchu ve věci – § 142 OSŘ
 - odst. 1 – plný úspěch ve věci – přiznání nákladů úspěšné straně
 - odst. 2 – částečný úspěch ve věci – rozdělení nákladů podle poměru úspěchu stran sporu
 - odst. 3 – plnou výši nákladů řízení přiznat tomu účastníkovi, jehož neúspěch ve věci byl pouze nepatrný
- lze přiznat náhradu pouze těch nákladů, které byly potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva (např. profesionální zastoupení advokátem, notářem nebo patentovým zástupcem)
- předžalobní výzva – § 142a OSŘ
 - žalobce má právo na náhradu nákladů řízení jen jestliže žalovanému ve lhůtě nejméně 7 dnů před podáním návrhu na zahájení řízení zaslal výzvu k plnění
 - sankce = nepřiznání nákladů řízení
 - věřitel má dlužníku před podáním žaloby přesně sdělit, co po něm žádá, z jakého titulu a v jaké výši



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- zásada zavinění – § 147 OSŘ
 - nárok na náhradu nákladů zde není závislý na výsledku řízení = tzv. oddělené náklady řízení
- placení náhrady nákladů při zastoupení advokátem nebo notářem – § 149 OSŘ
 - ten, komu byla povinnost k náhradě nákladů řízení uložena, je povinen tyto náklady zaplatit přímo zástupci
 - odvolání do nákladového výroku může podat jen zastoupený účastník, nikoli zástupce svým jménem
 - pouze zastoupený účastník může na základě takového výroku podat případně návrh na výkon rozhodnutí či exekuci
- **závazkový vztah mezi podnikateli** – minimální výše nákladů spojených s uplatněním každé pohledávky činí 1.200 Kč (nařízení vlády č. 142/1994 Sb.)



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- zákon 549/1991 Sb., o soudních poplatcích
 - sazebník poplatků je uveden v příloze
- za návrh na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění (platí i u směnek a šeků)
 - do 20.000 Kč = 1.000 Kč
 - nad 20.000 Kč do 40.000.000 Kč = 5 % z této částky
 - nad 40.000.000 Kč = 2.000.000 Kč a 1 % z částky přesahující 40.000.000 Kč
(platí i když je předmětem řízení směnka nebo šek)
- za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění
 - do 10.000 Kč = 400 Kč
 - nad 10.000 Kč do 20.000 Kč = 800 Kč
 - nad 20.000 Kč = 4 % z této částky



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- novela
 - zvýšení soudního poplatku za elektronický platební rozkaz
 - novela srovnává soudní poplatek za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu na úroveň poplatku za návrh na zahájení občanského soudního řízení
 - plnění do 20.000 Kč – poplatek 1.000 Kč
 - plnění nad 20.000 Kč – poplatek 5 % z této částky
 - nově má soudní poplatek přímo hradit také ten, kdo požádá notáře o zápis do veřejného rejstříku
 - doposud byl poplatníkem podle zákona notář
 - novela má odstranit dílčí problémy vzniklé při aplikaci doprovodných zákonů novému občanskému zákoníku – původně předpokládaná účinnost od 1. 1. 2015



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- odměna advokáta za poskytování právních služeb se řídí vyhláškou č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) – pokud není určena smluvně
- odměna se rozlišuje na smluvní a mimosmluvní, AT upravuje výpočet mimosmluvní odměny
- pro každý specifikovaný úkon právní služby advokáta je stanovena výše advokátovy odměny, která je pak základem pro určení výše náhrady nákladů řízení uložené soudem té straně, jež neměla úspěch ve sporu



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- do roku 2013 platila vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 484/2000 Sb. (tzv. přísudková vyhláška)
- stanovovala dle § 151/2 o.s.ř. paušální sazby výše odměny za zastupování účastníka advokátem nebo notářem při rozhodování o náhradě nákladů v občanském soudním řízení
- zrušena nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 25/12 ze dne 17. 4. 2013
 - paušální sazby pomíjely věcnou a časovou náročnost sporu či účelnost vymáhání práva
 - vyhláška motivovala věřitele k vedení soudních sporů i v případech, v nichž předmětem sporu je věc nepatrné hodnoty – vysoký počet sporů
 - vznikl nový druh podnikatelské činnosti spočívající v obchodování s bagatelními pohledávkami
 - přiznané náklady se pravidelně dostávaly do hrubého nepoměru k žalované hodnotě sporu



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- advokátní tarif byl novelizován vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 120/2014, která mění pravidla pro přiznávání náhrady nákladů řízení za odměnu advokátů – účinná od 1. 7. 2014
- reakce na uvedený nález Ústavního soudu
- cílem vyhlášky bylo snížit náklady řízení tak, aby se věřitelům drobných pohledávek nevyplatilo žalovat tyto pohledávky s vidinou zisku v podobě tzv. přísudku
- ke změně došlo v právní úpravě náhrady nákladů řízení u tzv. formulářových žalob do 50 tisíc Kč – odměna advokáta ponížena na 200 Kč, resp. 300 Kč nebo 500 Kč (dle výše vymáhané pohledávky)
 - riziko, že se věřiteli nevyplatí pohledávky vymáhat



8. Náhrada nákladů řízení (pokrač.)

- v občanském soudním řízení,
 - které bylo zahájeno návrhem podaným na **ustáleném vzoru uplatněném opakovaně týměž žalobcem** ve skutkově i právně obdobných věcech,
 - v němž je předmětem řízení peněžité plnění a **tarifní hodnota nepřevyšuje 50 000 Kč** a
 - v němž byla žalobci přiznána náhrada nákladů řízení, činí pro účely stanovení náhrady nákladů řízení sazba za každý úkon právní služby do podání návrhu na zahájení řízení včetně z tarifní hodnoty
 - do 10 000 Kč 200 Kč,
 - přes 10 000 Kč do 30 000 Kč 300 Kč,
 - přes 30 000 Kč do 50 000 Kč 500 Kč.
- celková výše odměny pro účely stanovení náhrady nákladů v řízení podle odstavce 1 je omezena výší tarifní hodnoty



ŠVEHLÍK  MIKULÁŠ
advokáti

IV. Rozhodčí smlouvy
v judikatuře

1. Platnost rozhodčích smluv

- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 31 Cdo 1945/2010, ze dne 11. 5. 2011 (kolegium)**
 - jestliže rozhodčí smlouva **neobsahuje přímé určení rozhodce** ad hoc, resp. konkrétní způsob jeho určení, ale v této souvislosti **pouze odkazuje na „rozhodčí řád“ vydaný právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona**, pak je taková rozhodčí smlouva neplatná podle § 39 obč. zák. pro rozpor se zákonem (a nikoliv pro neurčení rozhodce nebo způsobu, jak má být určen)
- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 32 Cdo 2282/2008, ze dne 31. 7. 2008**
 - strany smlouvy si mohou platně dohodnout, že spory vzniklé z jejich smlouvy budou rozhodovány vybraným rozhodcem žalující stranou ze seznamu rozhodců vedeného soukromým subjektem, jenž není stálým rozhodčím soudem zřízeným ve smyslu § 13 zákona č. 216/1994 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a že rozhodčí řízení bude probíhat podle pravidel vydaných takovým soukromým subjektem



1. Platnost rozhodčích smluv (pokrač.)

- **Ústavní soud sp. zn. I.ÚS 1794/10, ze dne 16. 7. 2013**
 - projednání věci v rozhodčím řízení neznamena vzdání se právní ochrany, nýbrž představuje spíše její přesunutí na jiný rozhodující orgán, jenž nalézá právo; jinak by ostatně bylo pojmově nemyslitelné považovat rozhodčí řízení ve vztahu k soudnímu řízení za alternativní způsob řešení sporů
 - jakýmkoli výsledkem rozhodčího řízení skutečně nesmí být vyloučení či snížení úrovně ochrany, které by se stranám dostalo v civilním řízení soudním
- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 23 Cdo 2406/2011, ze dne 27. 3. 2013**
 - ustanovení § 33 zákona o rozhodčím řízení ukládá straně rozhodčího řízení povinnost uplatnit důvody podle § 31 písm. b) a c) zákona o rozhodčím řízení dříve, než strana začala jednat ve věci samé, nikoliv před prvním úkonem ve věci, či dříve, než začal ve věci samé jednat rozhodce; pojem „věc sama“ je právní teorií i soudní praxí vykládán jednotně jako věc, která je oním předmětem, pro nějž se řízení vede; řešení otázek procesního charakteru nelze považovat za „jednání ve věci samé“



1. Platnost rozhodčích smluv (pokrač.)

- **Ústavní soud sp. zn. IV.ÚS 3779/11, ze dne 10. 1. 2013**
 - právo na zákonného soudce zaručené čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod lze přiměřeně vztáhnout i na řízení rozhodčí; Ústavní soud zdůrazňuje požadavek na konkretizaci a individualizaci výběru rozhodce proto, že rozhodčí řízení představuje jakýsi „odklon“ od klasického soudního řízení, proti jehož výsledku existují pouze velmi omezené možnosti soudního přezkumu; není-li tedy rozhodováno rozhodcem, jehož výběr se uskutečnil podle transparentních pravidel, nemůže být akceptovatelný ani výsledek tohoto rozhodování
- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 32 Cdo 4968/2010, ze dne 18. 12. 2012**
 - účastníkům musí být dána plná příležitost k uplatnění jejich práv; při posuzování otázky, zda byla straně poskytnuta možnost věc před rozhodci projednat, musí soud zkoumat, zda v konkrétním rozhodčím řízení s přihlédnutím ke všem okolnostem případu byla straně poskytnuta dostatečná možnost k uplatnění jejich procesních práv a rovněž zda se procesním postupem rozhodčího soudu jedna ze stran nedostala do nerovného postavení vůči druhé straně



1. Platnost rozhodčích smluv (pokrač.)

- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 23 Cdo 2628/2010, ze dne 22. 1. 2013**
 - eurokonformní výklad ustanovení zákona o rozhodčím řízení ve znění účinném do 31. března 2012 ve spotřebitelských věcech vyžaduje, aby byla platnost rozhodčí doložky v soudním řízení přezkoumávána z úřední povinnosti i v případě, kdy spotřebitel neplatnost rozhodčí doložky v řízení před rozhodci nenamítl (§ 33 ZRŘ)
 - ze stejných důvodů je soud povinen platnost rozhodčí smlouvy v řízení o zrušení rozhodčího nálezu ze spotřebitelské smlouvy posoudit z úřední povinnosti i tehdy, kdy žalobce podá v zákonem stanovené lhůtě (§ 32 odst. 1 ZRŘ) podle ustanovení § 31 ZRŘ z jakéhokoliv důvodu návrh na zrušení rozhodčího nálezu soudem



1. Platnost rozhodčích smluv (pokrač.)

- **Ústavní soud sp. zn. II.ÚS 2164/10, ze dne 01.11.2011**
 - to, aby mohla být rozhodčí doložka ve spotřebitelských smlouvách platně dojednána, v první řadě předpokládá transparentní a jednoznačná pravidla pro určení osoby rozhodce; jde-li o ujednání v rámci spotřebitelské smlouvy, musí rozhodčí řízení obecně zaručovat procesní práva srovnatelná s řízením, které by bylo na místě v případě, kdy by se spotřebitel k ujednání ve spotřebitelské smlouvě nezavázal (ústnost, přímost jednání, odvolací instance, absence jiných překážek v uplatnění spotřebitelova práva)

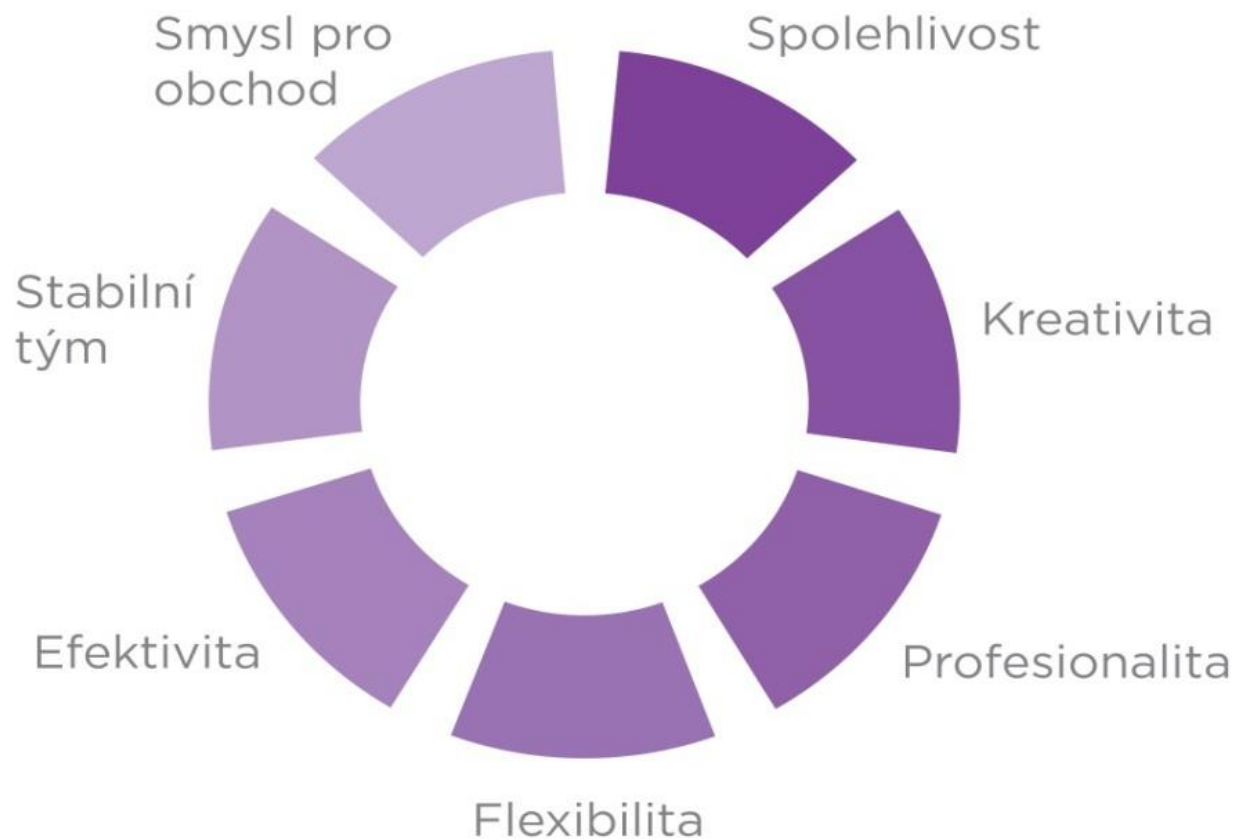


2. Rozhodčí nále z jako exekuční titul

- **Nejvyšší soud ČR sp. zn. 31 Cdo 958/2012, ze dne 10. 7. 2013**
 - nevydal-li rozhodčí nále z rozhodce, jehož výběr se uskutečnil podle transparentních pravidel, resp. **byl-li rozhodce určen právnickou osobou, která není stálým rozhodčím soudem zřízeným na základě zákona**, a nemůže-li být akceptovatelný ani výsledek tohoto rozhodování, pak tento **rozhodčí nále z není způsobilým exekučním titulem** ve smyslu § 40 odst. 1 písm. c) exekučního řádu, podle něhož by mohla být nařízena exekuce, jelikož rozhodce určený na základě absolutně neplatné rozhodčí doložky (§ 39 obč. zák.) neměl k vydání rozhodčího nále zu podle zákona o rozhodčím řízení pravomoc
 - byla-li již exekuce v takovém případě přesto nařízena, resp. zjistí-li soud (dodatečně) nedostatek pravomoci orgánu, který exekuční titul vydal, je třeba exekuci v každém jejím stádiu pro nepřípustnost podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. zastavit, když zákon o rozhodčím řízení nevyklučuje, aby otázka (nedostatku) pravomoci rozhodce byla zkoumána i v exekučním řízení (přičemž takový závěr platí **bez zřetele k tomu, že povinný neexistenci rozhodčí smlouvy nenamítal**)



Děkuji za pozornost!



ŠVEHLÍK  **MIKULÁŠ**
advokáti

ŠVEHLÍK & MIKULÁŠ
advokáti



Švehlík & Mikuláš advokáti s.r.o.

Mgr. Ing. Marek Švehlík, partner

Purkyňova 74/2

110 00 Praha 1

Tel.: +420 603 170 109

E-mail: marek.svehlik@samak.cz

IČO: 242 91 943

DIČ: CZ 242 91 943

Obchodní společnost je zapsána v obchodním rejstříku
vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. C 193829.

ŠVEHLÍK & MIKULÁŠ
advokáti